

VVDB-INSTEKEN BIJ HET CONCEPT HET 'VERBONDEN DORP'

A. Diverse bedenkingen

1. Het 'verbonden dorp' is een Europees concept dat leidt naar meer toekomstbestendigheid en veerkracht. Dorp kan hier ook voor deelgemeente of buurt staan. Het verbonden dorp (zie ook de input van Goele Vercammen van VLM op deze webpagina) zoekt op een slimme manier verbinding met meerdere cirkels, te starten in het dorp en dan uitbreidend rondom zich.
2. Uit '[Politiek speelt zich af tussen mensen](#)' van Prof. Lanckswaert in de VVDB-nieuwsbrief: belangrijk is in de gemeenschap van het dorp de co-intelligentie aan te boren, elkaar te versterken, samen te werken! VVDB spoort dorpingen al meer dan 10 jaar aan om uitgebreid te netwerken, en dat vooral vanuit dorpsraden/bewonersplannen en met lokale besturen. De leefbaarheid in dorpen is het grootst waar het sociaal kapitaal het grootst is (studie Prof. Emeritus Frans Thissen).
*Prof Lanckswaert: Co-intelligentie laat zich niet reduceren tot een optelsom van individuele intelligenties, maar zit vooral in interactie daartussen. Om collectieve intelligentie optimaal aan te boren dient men de diversiteit in de groepssamenstelling te vergroten, niet alleen wat betreft het uiterlijk van mensen (man, vrouw, wit, zwart, ...), maar ook wat betreft hun denkwijze. (...) Het is net uit het spanningsveld tussen verschillen, bv. verschillende opinies en bekommernissen, dat er iets nieuws kan ontstaan. Het overstijgen van tegenstellingen, in de zin van het op een hoger niveau integreren van verschillende opinies en bekommernissen, **opent mogelijkheden om nieuwe werkelijkheden te scheppen. Dat getuigt van een holistische kijk op politiek: ieders inbreng is waardevol, zinvol en zelfs onmisbaar.***
3. Cyberfilosoof Michel Bauwens (vroeger topman bij *Belgacom*, huidige *Proximus*) beschouwt Wikipedia als een blauwdruk voor een nieuwe, postkapitalistische economie en maatschappij. 'Want hoe goed je ook bent als individu of privébedrijf, je bent nooit beter dan het netwerk.'
Michel Bauwens: ***gepassioneerd engagement in een netwerk van gelijkwaardige partners creëert veel meer economische of maatschappelijke waarde dan de markt.***
4. We krijgen in Vlaanderen meer dorpen/deelgemeenten door de nieuw aankomende fusies. Voordeel is dat de grotere gemeenten – met meer personeel en dus bestuurskracht – weer zélf de zaken kunnen aanpakken i.p.v. een extern bureau in te schakelen. Dixit Prof. Lieven Janssens. Zie ook de [verslaggeving van de webinar](#) die Lieven Janssens (Prof. en onderzoeker UAntwerpen en burgemeester Vorselaar) voor VVDB gaf. De Rynck en Janssens: *werken met assertieve burgers vergt professionaliteit en bestuurskracht van de lokale besturen.*
5. In Nederland zetten gemeenten hier en daar al in op **zelfsturende gemeenschappen**. Burgers én bestuur willen **dat de samenleving terug meer verantwoordelijkheid neemt**, en dat kan ver gaan (o.a. als zorginstelling-overnemer).

6. Mooi woord opgepikt op een recente inspiratiedag *Netwerk Duurzame Mobiliteit*: Werken aan **BUURZAAMHEID**.
7. Verhaal van Prof. Pascal Gielen: we concurreren en controleren veel te veel. We gaan hieraan kapot. Pleidooi voor meer vertrouwen en de teugels vaker los laten. **Pleidooi om meer met de commons te werken**. Burgers kunnen via sociale relaties samen iets doen, een drive oppikken, samen zaken opzetten. Samen eten, samen tuinieren, ... praten met medeburgers en windmolenparken opzetten, tot andere handelsrelaties komen. Pleidooi ook om meer kwetsbaarheid te tonen (ik zie het zo niet meer zitten): je krijgt medestanders. [Lees meer](#). Eigenlijk gaat het om andere machtsverhoudingen. Er gaat tijd over om een (lokaal) bestuur dat gewoon is zelf de beslissingen te nemen om te vormen tot een 'partneroverheid'. **Maar het lokaal bestuur is er in 1^e plaats voor de burgers**.

Een commonsbeleid kan niet vanuit 1 sector (in 1 hokje) gevoerd worden. Dit gaat altijd over een transversaal beleid! Gaat altijd tegelijkertijd over economie, onderwijs, welzijn enz.

Bedenking bij bovenstaande. Je kunt snel denken: bij ons lukt dit niet, maar probeer toch een en ander uit. Zeker en vast trek je ander volk aan, bereik je andere resultaten, straalt iets nieuws over je gemeente of dorp uit. Het is het proberen meer dan waard!

B. Interessant aanvullend leesvoer

- Planmatige aanpak naar de toekomst (een *smart village*): [Smartrural21 stappenplan](#).
- Vraag via de masterthesis van Sabine Miedema: draagt de inrichting van de dorpsruimte bij aan het gemeenschapsleven? Ja, maar vooral als de inwoners er initiatieven organiseren.
- [Dorp Dynamiek](#) (inspirerende voorbije projecten in Oost-Vlaanderen).
- Het *Denk Doe Dorp*-boek dat [hier te downloaden](#) is.

C. Inspiratie via straffe voorbeelden uit dorpen

- Groen en *Ranst Boomt*: er was te weinig groen en het kerkplein moest heraangelegd worden. Een burgergroep ontstond en sloot een weddenschap met het lokaal bestuur: *Als burgers 1000 bomen planten in Ranst op privégrond (bv. tuinen), zal de gemeente er 200 op publieke plaatsen zetten*. Ranst Boomt vond tal van creatieve manieren om zoveel mogelijk burgers hierbij te betrekken. Project was meer dan geslaagd! Lees punt 4 in [dit verslag](#) voor het volledige verhaal of bekijk [deze website](#).
- Detailhandel en Weelde-statie: in dit dorp te Ravels is al lang geen warme bakker meer. Dorpelingen organiseren in het weekend een afhaalpunt voor bakkerswaren.
- Zorg en vitaliteitscoöperatie *America Left* in Nederlands Limburg wil dat mensen die vervolgzorg nodig hebben na uitbehandeling in ziekenhuis, of mensen in terminale levensfase, in het dorp kunnen blijven (of er sterven). Burgers voeren er een beleid waarbij professionelen hierrond ingezet worden.

- Mobiliteit.
 - Het liftstelsel *Duim Omhoog* uit Heeg, Nederland, is opgepikt in het dorp Bevel (Nijlen). Het werd uitgevoerd als [Bevel rijdt samen](#), een proefproject i.h.k.v. *Zorgzame Buurten*. Enkele plekken in het dorp zijn gemarkeerd als liftplek. Mooi zou zijn dit nog uit te breiden en vraag en aanbod op elkaar af te stemmen via een app of *Hoplr*. Zie ook [meerijpunten Zevegem](#).
 - Sommige dorpen hebben een dorpsauto of dorpsbus uitgetest.
 - Sommige gemeenten leggen zelf een bus in die burgers naar een mobipunt (station of bushalte van *De Lijn*) brengt.
 - Vervoer in America (dorp in Horst-aan-de-Maas, Nederland). Sinds mei 2015 is er een *Werkgroep Vervoer* in America. Want vroeger was er nog de openbare bus en de belbus, nu is er niets meer. Provincie Limburg riep de wensbus in het leven (met vrijwilligers als chauffeur). America vond dit niet efficiënt en regelde vlot vervoer met eigen auto's. Nu zijn er 20 chauffeurs en 10 hebben een vast dagdeel. Er wordt een planning doorgegeven. Er worden ook fietsen geregeld. Gebruikers moeten tussen 10 u. en 12 u. bellen voor aanvraag van vervoer op de volgende dag. Tarieven: € 1.50 tot 9 km, dan € 2.50. Naar het ziekenhuis is € 3 per rit (begeleider incl.). Chauffeur krijgt dit geld in de hand + km-vergoeding vanuit een provinciale subsidie. Momenteel zijn er een 160-tal ritten per maand, ook de planner is vrijwilliger. Regelmatig is er medische keuring en chauffeurs krijgen een rijvaardigheidstest. Verder werd een duofiets aangekocht: volledig elektrisch, via fondsen werd € 12.000 ingezameld voor aankoop. Deze fiets is uitleenbaar. Medepassagier kan trappen of voeten op een platform zetten. Mensen die er gebruik van maken, betalen vrijwillig iets (en doen dit!). Er leven 880 gezinnen op voldoende afstand van de hoofdkern, dit houdt de supermarkt hier. Er zijn 50 verenigingen. Gevoel van nabuurschap zit van oudsher ingebakken. Niet lullen maar poetsen! Diverse houten luiken zijn door kunstenaars bewerkt.